

Schaaf, Albert van der Dierenarts, hoogleraar in de algemene en speciale bacteriologie, de bijzondere ziektekunde en geneesheer der bacteriële ziekten met inbegrip van de bijzondere immuniteitsleer dezer ziekten

(26 juni 1905 te Franeker - 30 juli 1985 te Bilthoven).

Zoon van Tjerk van der Schaaf, veehouder, en Trijntje van der Ende

Gehuwd op 15 november 1933 met Trijntje van der Vegt (1908-1968) en op 17 december 1969 met Maria Wilhelmina van Altena. Uit het eerste huwelijk werden drie zonen en twee dochters geboren.

Opleiding

U.L.O. te Franeker en R.H.B.S. te Harlingen. Studie aan de Veeartsenijkundige faculteit der Rijks Universiteit te Utrecht (1925-1930).

Loopbaan

1931-1936: Wetenschappelijk medewerker aan het Instituut voor Preventieve Geneeskunde te Leiden (onderzoek naar de etiologie van de postvaccinale encephalitis bij kinderen, pokstofbereiding). Vanwege de zeer slechte salariëring tevens werkzaam als praktisch dierenarts.

1936-1946: Dierenarts bij het Veeartsenijkundig Instituut te Buitenzorg, Nederlands Oost-Indië (bestrijding van tuberculose, brucellose en malleus), onderbroken door Japanse krijgsgevangenschap met tewerkstelling aan de beruchte Birma-spoorlijn.

1946-1955: Dierenarts-bacterioloog aan de Gezondheidsdienst voor Dieren in Friesland te Leeuwarden.

1955-1972: Hoogleraar aan de Faculteit der Diergeneeskunde der R.U. te Utrecht.

Verdiensten

Van der Schaaf was zeer veelzijdig geïnteresseerd en uiterst deskundig, in het bijzonder op het gebied van de microbiologie en infectieziekten. Zijn agrarische afkomst heeft hem tot een uitermate gemotiveerd strijder gemaakt voor de bevordering van de gezondheid der landbouwhuisdieren; zijn visie op de preventieve gezondheidszorg heeft bijgedragen tot initiatieven op vele gebieden, veelal in relatie tot volksgezondheidsaspecten. Specifiek fundamenteel onderzoek werd niet verricht, de nadruk lag vooral op klinisch en praktisch relevant onderzoek. Onder zijn leiding kwamen 19 proefschriften tot stand.

Publicaties

Ca 100 publikaties waarvan 65 met één of meerdere medeauteurs; grote diversiteit aan onderwerpen (o.m. over Geert Reinders en D.A. de Jong en over zijn ervaringen tijdens krijgsgevangenschap). De bacteriologische geschriften handelen voornamelijk over tuberculose, malleus, brucellose, salmonellose, listeriose en paratuberculose.

Biografie

C.A. van Dorssen, in: Van Gilderstein naar Uithof, dl. 2. Utrecht, 1981. p. 342-347.

J.F. Frik, In memoriam A. van der Schaaf. Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 111, 361-362, 1986.

(J.F. Frik)